

CBAM i električna energija: ključni izazovi i otvorena pitanja

Datum:
12. svibanj

Autor:
Jurica Brajković

Sadržaj

- **Uvod**
- Zakonodavni okvir
- CBAM i električna energija
- Tržišni utjecaj CBAM-a
- Moguća poboljšanja sustava

Uvod

1

AMBICIOZNI KLIMATSKI CILJEVI EU

EU postavlja cilj:
**klimatska neutralnost
do 2050.**

Transformacija cijelog
gospodarstva

2

KAKO SE POSTIŽU CILJEVI

Potrebna
dekarbonizacija
gospodarstva

Ključni princip:
„zagađivač plaća”

Glavni alat:
EU ETS

3

GLOBALNA NEUSKLAĐENOST

Druge zemlje nemaju
jednako stroge ciljeve

EU poduzeća imaju
veće troškove

4

RIZIK: CARBON LEAKAGE (ISTJECANJE UGLJIKA)

Poduzeća mogu:

- 📍 preseliti proizvodnju
u treće zemlje

Posljedica:

- ❌ gubitak konkurentnosti EU
- ❌ nema stvarnog smanjenja
emisija globalno

Moguće rješenje – uvođenje CBAM-a

Što je CBAM:

- ✓ **Mehanizam temeljen na certifikatima.**
Nije porez, trošarina, carina. -> **Klimatska mjera**

- ✓ Izjednačava trošak ugljika između robe proizvedene unutar EU-a i istovjetne robe uvezene iz zemalja koje nemaju usporediv sustav određivanja cijene ugljika.

Cilj CBAM:

Spriječiti curenje ugljika:

premještanje proizvodnje i s njom povezanih emisija CO₂ u zemlje u kojima emisije nisu oporezovane odnosno nemaju određenu cijenu.

Smanjiti emisije:

direktne – Smanjiti emisije CO₂ u uvezenim proizvodima;

indirektne: poticati proizvođače koji uvoze u EU da učine svoje proizvode ekološki prihvatljivijima.

Sadržaj

- Uvod
- **Zakonodavni okvir**
- CBAM i električna energija
- Tržišni utjecaj CBAM-a
- Moguća poboljšanja sustava

CBAM: zakonodavni okvir

01

Razdoblje primjene

➤ Prijelazno razdoblje:

01.10.2023 – 31.12.2025

➤ Provedbeno razdoblje:

od 01.01.2026

02

Ključna regulativa

➤ CBAM Uredba (EU) 2023/956

➤ Uredba (EU) 2025/2621

koja definira **zadane emisije**

03

Što CBAM obuhvaća

➤ **Izravne emisije** (svih 6 proizvoda)

➤ **Neizravne emisije** – iz proizvodnje **električne energije** koja se upotrebljava za proizvodnju robe na koju se primjenjuju Uredba

CBAM

MEHANIZAM ZA UGLJIČNU PRILAGODBU NA GRANICAMA

CBAM osigurava da je cijena ugljika za uvezenu robu usklađena s **klimatskim ciljevima EU-a**.

PROIZVOD	STAKLENIČKI PLIN
 Cement	 Ugljični dioksid
 Električna energija	 Ugljični dioksid
 Gnojiva	 Ugljikov dioksid, didušikov oksid
 Željezo i čelik	 Ugljikov dioksid
 Aluminij	 Ugljikov dioksid i perfluorougljici
 Kemikalije (vodik)	 Ugljikov dioksid

ZAŠTO JE CBAM VAŽAN?

Potiče niže emisije stakleničkih plinova

Osigurava jednak konkurentski položaj

Podržava klimatske ciljeve EU-a

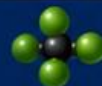
LEGENDA:

CO₂
Ugljični dioksid

N₂O
Didušikov oksid

PFCs
Perfluorougljici

Predaja CBAM certifikata

Do 30.09. svake godine, za prethodnu godinu, ovlašteni CBAM deklarant putem CBAM registra predaje broj CBAM certifikata koji odgovara ugrađenim emisijama.

Od 2027. ovlašteni CBAM deklarant osigurava da broj CBAM certifikata na njegovu računu u CBAM registru na kraju svakog tromjesečja odgovara najmanje **50 %** ugrađenih emisija u robi uvezenoj od početka kalendarske godine.

Ugrađene emisije se utvrđuju **na temelju metodologije** iz Uredbe.

Moguće je **smanjenje broja CBAM certifikata** ako su emisije temeljene na stvarnim podacima i ako je stvarno plaćena cijena ugljika u trećoj zemlji.

U slučaju viška certifikata, isti se mogu vratiti državi članici.

Koja je cijena CBAM certifikata

Cijena se temelji na EU ETS aukcijama.

Za 2026. izračun se vrši temeljem kvartalnih prosjeka cijena EU ETS-a (Uredba 2025/2548).

Od 2027. izračun se vrši temeljem tjednih prosjeka.

Službena cijena CBAM certifikata
za 1. kvartal 2026:

75.36 EUR / tCO₂

(vagani prosjek svih cijena na EU ETS aukcijama od siječnja do ožujka 2026.)

EU ETS
AUKCIJE

IZRAČUN
PROSJEKA

CBAM
CIJENA

CBAM
CERTIFIKAT

Sadržaj

- Uvod
- Zakonodavni okvir
- **CBAM i električna energija**
- Tržišni utjecaj CBAM-a
- Moguća poboljšanja sustava

CBAM i električna energija

Električna energija se na više načina razlikuje od drugih proizvoda.

Regulatorno:

na električnu energiju se **ne primjenjuje** pravilo de minimis.

Za razliku od drugih proizvoda, **električnom energijom se trguje na raznim tržištima** te to nije isti proizvod.

TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Unutardnevno tržište

Trgovanje koje se odvija unutar istog dana isporuke.

Dan unaprijed (day-ahead)

Trgovanje za isporuku u sljedećem danu.

Dugoročni (bilateralni) ugovori

Ugovori između dviju strana za isporuku električne energije u dužem razdoblju.

CBAM i električna energija

U kontekstu električne energije, CBAM funkcioniše fundamentalno drugačije od ostalih proizvoda (fizičkih proizvoda) **po pitanju utvrđivanja emisija.**

CBAM PRAVILA – KLJUČNE RAZLIKE

OSTALI PROIZVODI (FIZIČKI PROIZVODI)

- stvarne emisije su **PRAVILO**
- „zadane” vrijednosti su **IZNIMKA** (kada se ne mogu utvrditi)

ELEKTRIČNA ENERGIJA

- zadane emisije su **PRAVILO**
- stvarne emisije su **IZNIMKA**

KLJUČNA PORUKA

Kod električne energije CBAM polazi od **zadanih emisija**, a ne od stvarnih emisija.

UVOZ ELEKTRIČNE ENERGIJE I CBAM

OVLAŠTENI CBAM DEKLARANT

Ako se prijenosni kapacitet za uvoz električne energije dodjeljuje **eksplicitnom dodjelom kapaciteta**, osoba kojoj je dodijeljen kapacitet i koja ga nominalno za uvoz smatra se **ovlaštenim CBAM deklarantom**.

MJERENJE UVOZA

- uvoz se mjeri **NA GRANICI**
- za razdoblja koja nisu dulja od **JEDNOG SATA**

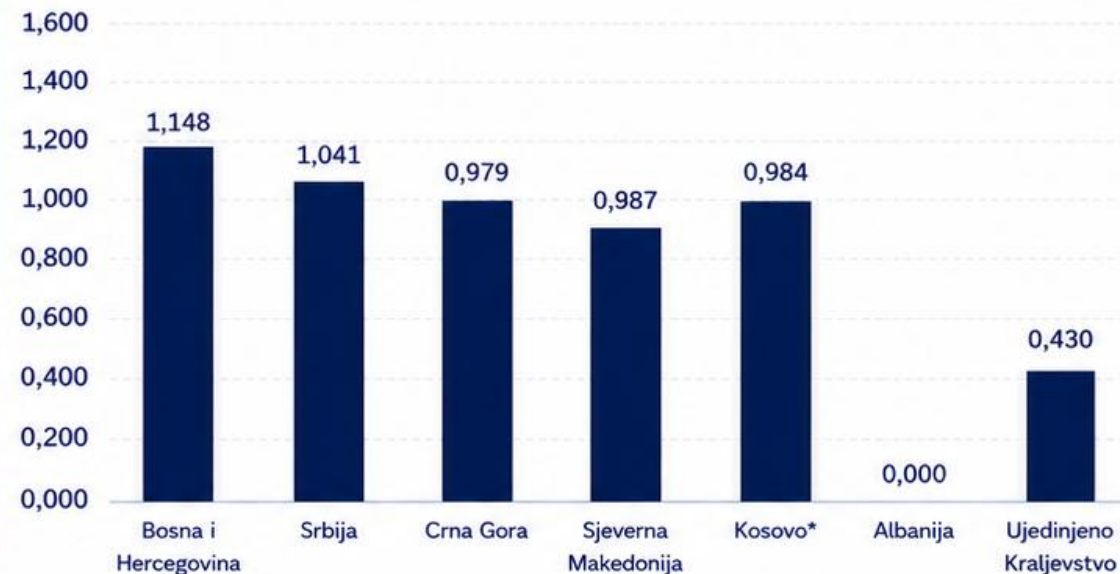

OGRANIČENJE

Nije moguće ostvariti odbitak izvoza ili provoza u istom satu.

EMISIJSKI FAKTOR ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU

(t CO₂eq/MWh)

*Ova oznaka ne utječe na stavove o statusu i u skladu je sa UNSCR 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju neovisnosti Kosova.

SUŠTINA

CBAM za električnu energiju oslanja se prvenstveno na zadane emisije, dok je korištenje stvarnih emisija u proizvodnji električne energije iznimka koja, kako bi se ostvarila, mora zadovoljiti jasno zadane kriterije.

EU I ZEMLJE IZUZETE OD EU CBAM

Mehanizam EU-a za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM)

DRŽAVE ČLANICE EU

CBAM se ne primjenjuje na trgovinu unutar EU.

ZEMLJE IZUZETE OD EU CBAM (zbog sudjelovanja u EU ETS)

CBAM se ne primjenjuje na uvoz električne energije iz ovih zemalja.

- Island
- Lihtenštajn
- Norveška
- Švicarska

OSTALE ZEMLJE

CBAM se primjenjuje na uvoz električne energije iz ovih zemalja. (nema izuzeća)

CBAM se odnosi na odabrane proizvode, uključujući električnu energiju, uvezene u EU iz zemalja izvan EU koje nisu izuzete.

Izvor: Uredba (EU) 2023/956 o uspostavi CBAM

Stanje: svibanj 2024.

UVJETI ZA PRIMJENU STVARNIH UGRAĐENIH EMISIJA U UVEZENOJ ELEKTRIČNOJ ENERGIJI

a

Količina električne energije za koju se traži primjena stvarnih ugrađenih emisija obuhvaćena je ugovorom o kupnji energije između ovlaštenog CBAM deklaranta i proizvođača električne energije koji se nalazi u trećoj zemlji.

b

Postrojenje koje proizvodi električnu energiju izravno je povezano s prienosnim sustavom Unije ili se može dokazati da u vrijeme izvoza nije bilo fizičkog zagušenja mreže ni u jednoj točki mreže između postrojenja i prienosnog sustava Unije.

c

Postrojenje koje proizvodi električnu energiju ne ispušta više od 550 grama CO_2 iz fosilnih goriva po kilovatsatu električne energije.

d

Svi nadležni operatori prienosnih sustava u zemlji podrijetla, zemlji odredišta i, ako je relevantno, svakoj zemlji provoza za dodijeljeni interkonekcijski kapacitet su nominirali količinu električne energije za koju se traži primjena stvarnih ugrađenih emisija, a imenovani kapacitet i proizvodnja električne energije u postrojenju odnose se na isto razdoblje, koje ne smije biti dulje od jednog sata.

e

Ispunjavanje prethodno navedenih kriterija potvrđuje akreditirani verifikator, kojem se dostavljaju barem mjesečna privremena izvješća u kojima se pokazuje kako su ti kriteriji ispunjeni.

CBAM IZUZEĆE ZA NE-EU ZEMLJE (ELEKTRIČNA ENERGIJA)

Članak 2.(7) Uredbe (EU) 2023/956

Ne-EU zemlja može biti izuzeta od CBAM-a za uvoz električne energije samo ako su ispunjeni **svi sljedeći uvjeti**.

1

1. Potpuna integracija tržišta s unutarnjim tržištem električne energije EU-a

Treća zemlja mora imati svoje tržište električne energije integrirano / povezano s unutarnjim tržištem električne energije EU-a, što znači da se električna energija trguje putem usklađenih tržišnih mehanizama.

2

2. Usklađenost zakonodavstva o klimi i električnoj energiji

Zemlja se mora obvezati na donošenje i primjenu zakonodavstva EU-a u sljedećim područjima:

- pravila tržišta električne energije
- zaštita okoliša i klimatska politika
- obnovljivi izvori energije
- pravila o državnim potporama / konkurenciji

3

3. Obveza uvođenja cijene ugljika

Zemlja mora raditi na uvođenju sustava koji je ekvivalentan EU sustavu trgovanja emisijama (EU ETS) ili drugog usporednog sustava određivanja cijene ugljika.

4

4. Tehnička nemogućnost primjene CBAM-a na granici

Zbog razine integracije tržišta, ne postoji izvedivo tehničko rješenje za primjenu CBAM-a na te tokove električne energije na granici.

5

5. Vremenski ograničeno / uvjetovano izuzeće

Izuzeće nije trajno. Ako uvjeti više nisu ispunjeni, CBAM se može primijeniti.

Ključna poruka

Izuzeće od CBAM-a za električnu energiju moguće je samo kada je ne-EU zemlja duboko integrirana u tržište električne energije EU-a i usklađena s pravilima EU-a o klimi.

Energetska zajednica: CBAM kriteriji za izuzeće električne energije – usklađenost (2025)

Kriterij		ALB	BiH	GEO	MDA	MNE	MKD	SRB	UKR	XK*
Čl.2.7 Dovršetak market couplinga		✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Čl.2.7(a) Sklapanje sporazuma s EU: utvrđivanje obveza primjene prava Unije u područjima energije, električne energije (uključujući OIE), okoliša i tržišnog natjecanja		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Čl.2.7(b) Nacionalno zakonodavstvo provodi glavne odredbe regulacije tržišta električne energije, OIE te povezivanja tržišta električne energije.	Implementacija „Electricity Integration” paketa (uključujući potvrdu provedbe)	✗	✗	✗	●	●	●	●	✗	✗
	OIE zakonodavstvo	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Čl.2.7(c) Izrada Plana klimatske neutralnosti (uključujući određivanje cijene ugljika i uspostavu sustava trgovanja emisijama za električnu energiju do 2030. godine.)		✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗

✓ Uvjet ispunjen ✗ Uvjet nije ispunjen ● Provedba u tijeku / vidljiv napredak

Energetska zajednica: CBAM kriteriji za izuzeće električne energije – usklađenost (2025)

Kriterij		ALB	BiH	GEO	MDA	MNE	MKD	SRB	UKR	XK*
Čl.2.7(d) Dostava plana za planirano postizanje klimatske neutralnosti do 2050.	Cilj klimatske neutralnosti do 2050. godine u nacionalnom zakonodavstvu.	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✓	✗
	Cilj klimatske neutralnosti do 2050. godine u dugoročnoj strategiji.	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Čl.2.7(e) Značajan napredak u usklađivanju s klimatskom pravnom stečevinom EU-a, uključujući određivanje cijene ugljika i uspostavu sustava trgovanja emisijama za električnu energiju s cijenom ekvivalentnom EU ETS-u do 2030. godine.		✗	✗	✗	●	●	✗	●	●	✗
Čl.2.7(f) Uspostava učinkovitog sustava za sprječavanje neizravnog uvoza električne energije u Uniju iz trećih zemalja ili područja koja ne ispunjavaju kriterije za izuzeće od CBAM-a za električnu energiju.		✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗

✓ Uvjet ispunjen ✗ Uvjet nije ispunjen ● Provedba u tijeku / vidljiv napredak

Sadržaj

- Uvod
- Zakonodavni okvir
- CBAM i električna energija
- **Tržišni utjecaj CBAM-a**
- Moguća poboljšanja sustava

Cjenovno razdvajanje tržišta EnC zemalja i EU

Preliminarni podaci pokazuju da su procijenjene razlike u cijenama električne energije u Q1 2026. između država članica EU a i susjednih ugovornih strana Energetske zajednice bile dva do tri puta veće nego u istom razdoblju 2025.

Ova divergencija posebno je izražena ondje gdje su relevantne države članice EU a imale relativno visoke razine cijena, dok su susjedna tržišta **WB6** bilježila znatno niže cijene, ponajprije zbog **snažne hidroproizvodnje** u regiji.

Uvođenje **CBAM povezanih troškova** i **regulatorne** neizvjesnosti vrlo je vjerojatno utjecalo na ekonomsku privlačnost uvoza električne energije iz **WB6** u EU.

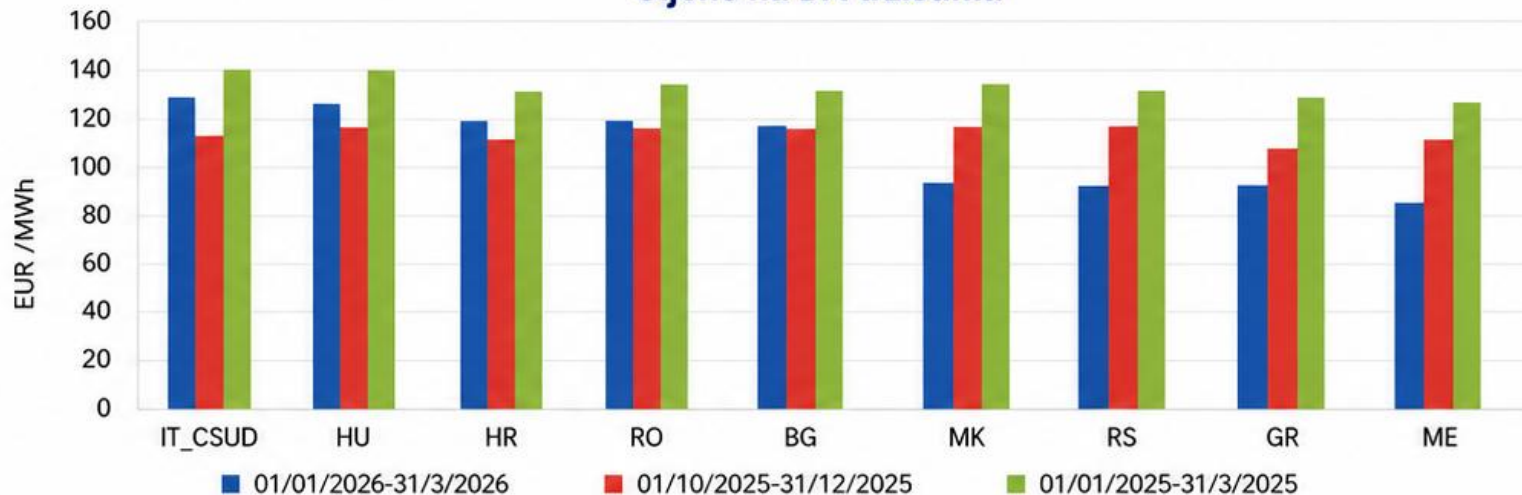
To je moglo smanjiti poticaje ili čak mogućnost tržišnih sudionika da u potpunosti iskoriste cjenovne razlike.

Podaci s aukcija prekograničnih kapaciteta dodatno potvrđuju ovaj zaključak.

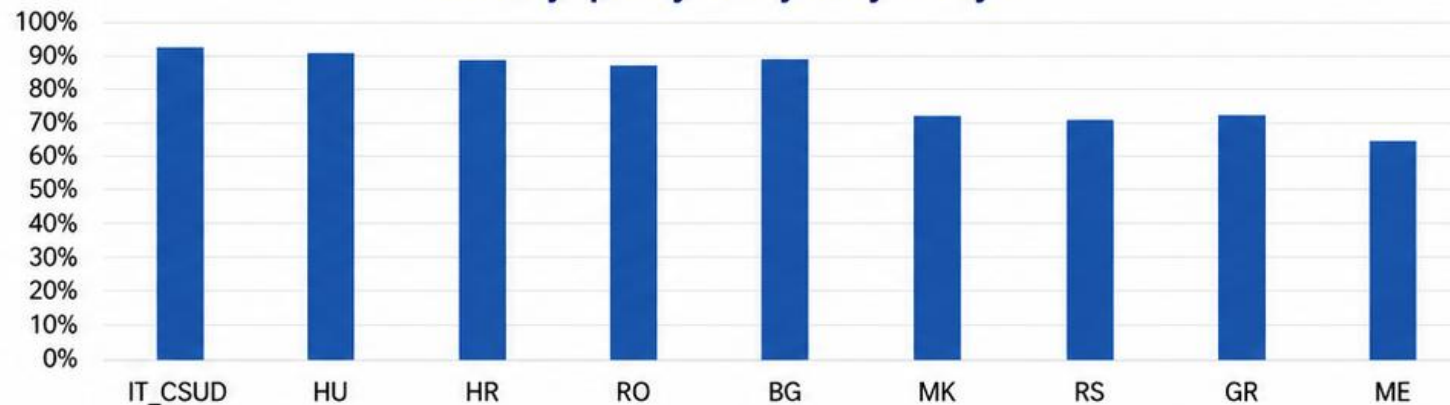

Kao rezultat toga, tržišta EU a s višim cijenama — uključujući **Italiju, Rumunjsku, Bugarsku i Hrvatsku** — nisu mogla u potpunosti iskoristiti jeftiniju električnu energiju dostupnu u susjednim sustavima **WB6**.

Cijene na DA tržištima

Godišnja promjena siječanj – ožujak

Preliminarni podaci i podaci s aukcija prekograničnih kapaciteta ukazuju na **veće cjenovno razdvajanje** između tržišta EU a i EnC te na **smanjenu mogućnost** iskorištavanja jeftinije električne energije iz WB6.

Izvor: ENTSO-E, JAO, Energetska zajednica
Napomena: Preliminarni podaci za Q1 2026.

Utjecaj zadanih emisija

Preliminarna opažanja upućuju na to da su zadani emisijski faktori u okviru CBAM-a imali značajan utjecaj u formiranju cijena i prekograničnoj arbitraži tijekom prvog tromjesečja njegovog konačnog razdoblja.

Sustavi s dominantnim hidropotencijalom, poput Albanije, koji imaju niže (nula) zadane emisijske faktore, su bili strukturno povoljnije pozicionirani u odnosu na tržišta koja ovise u ugljenu, poput Crne Gore, ali koja također imaju (značajan) hidropotencijal.

U tim je slučajevima primjena zadanih emisijskih faktora povećala efektivni trošak izvora električne energije, čime se smanjila njihova konkurentnost čak i u odnosu na skupija susjedna tržišta poput Italije.

ZADANI EMISIJSKI FAKTORI (tCO₂/MWh)

ALBANIJA

0,000

Dominantna hidroenergija

CRNA GORA

0,979

Veći udio ugljena u proizvodnji

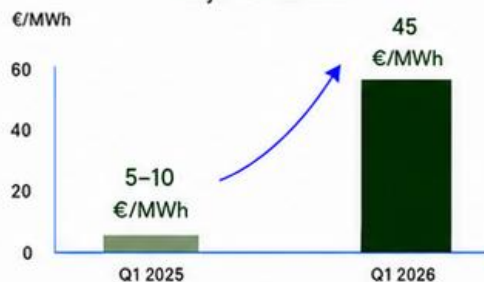

PODMORSKI INTERKONEKTOR (IT-CG)

PODMORSKI INTERKONEKTOR (IT-CG)

CJENOVNA RAZLIKA Italija – Crna Gora

Najveća cjenovna razlika u regiji u iznosu od 45 €/MWh između Italije i Crne Gore

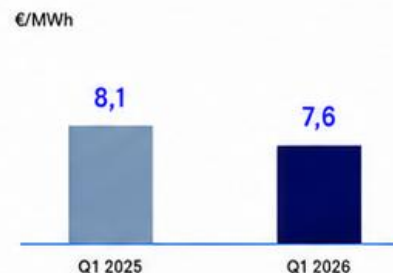
UGOVORENI I FIZIČKI TOKOVI (ME – IT)

	Q1 2025	Q1 2026
UGOVORENI TOKOVI	-2.100 MWh/dan	2.100 MWh/dan <i>Pada za više od</i>
FIZIČKI TOKOVI	-1.400 MWh/dan	1.400 MWh/dan <i>Pada za oko</i>

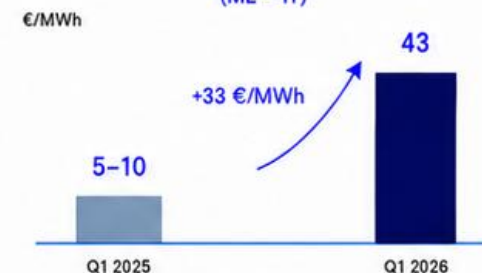
Unatoč velikoj cjenovnoj razlici, ugovoreni i fizički tokovi su pali.

AUKCIJE KAPACITETA ME-IT (DNEVNO)

PROSJEČNA CIJENA AUKCIJE

DAN-UNARPLIED SPREAD (ME – IT)

Cijena prekograničnih kapaciteta bi trebala reflektirati veleprodajne cijene električne energije. Veće razlike u tržišnim cijenama između CG i IT bi trebalo povećati potražnju za prekograničnim kapacitetima i time povećati cijenu prekograničnih kapaciteta, što se nije dogodilo.

Novi tranzitni pravci

Istodobno se može uočiti rekonfiguracija trgovinskih obrazaca udruž “CBAM slobodnih” ruta. Unutar-WB6 razmijene su se intenzivirale, dok su pojedine prekogranične rute WB6-EU i EU-EU dobile na važnosti.

Posebno su se istaknuli izvoz iz Albanije prema Grčkoj (AL→GR) te iz Grčke prema Bugarskoj (GR→BG).

Dok se povećani izvoz iz Albanije i Grčke može pripisati snažnoj hidroprodukciji u obje zemlje (pri čemu Albanija ima nulti emisijski faktor), pojava alternativnih trgovačkih ruta uz istodobni pad korištenja tranzita kroz WB6 upućuje na promjenu tržišnog ponašanja.

Trgovanje kroz koridore koji ne uključuju CBAM je oportuniije.

U uobičajenim tržišnim uvjetima očekuje se da će se prekogranična trgovina električnom energijom odvijati duž ekonomski učinkovitih i relativno stabilnih putanja, odražavajući razlike u cijenama i raspoložive interkonekcijske kapacitete.

Međutim, CBAM-povezani troškovi i regulatorna neizvjesnost oko tretmana tranzita promijenili su atraktivnost tržišta WB6 i potaknuli korištenje alternativnih ruta kroz CBAM-slobodne koridore.

KLJUČNE PORUKE

Regionalni trgovinski obrasci se rekonfiguriraju, sa jačim intra-WB6 razmjenama i većim značajem odabranih WB6-EU i EU-EU ruta.

Snažna hidroprodukcija u Albaniji i Grčkoj (posebno uz nulti emisijski faktor Albanije) potiče povećani izvoz prema susjednim tržištima.

Istodobni pad korištenja tranzita kroz WB6 upućuje na promjenu tržišnog ponašanja i veću privlačnost koridora koji ne uključuju CBAM.

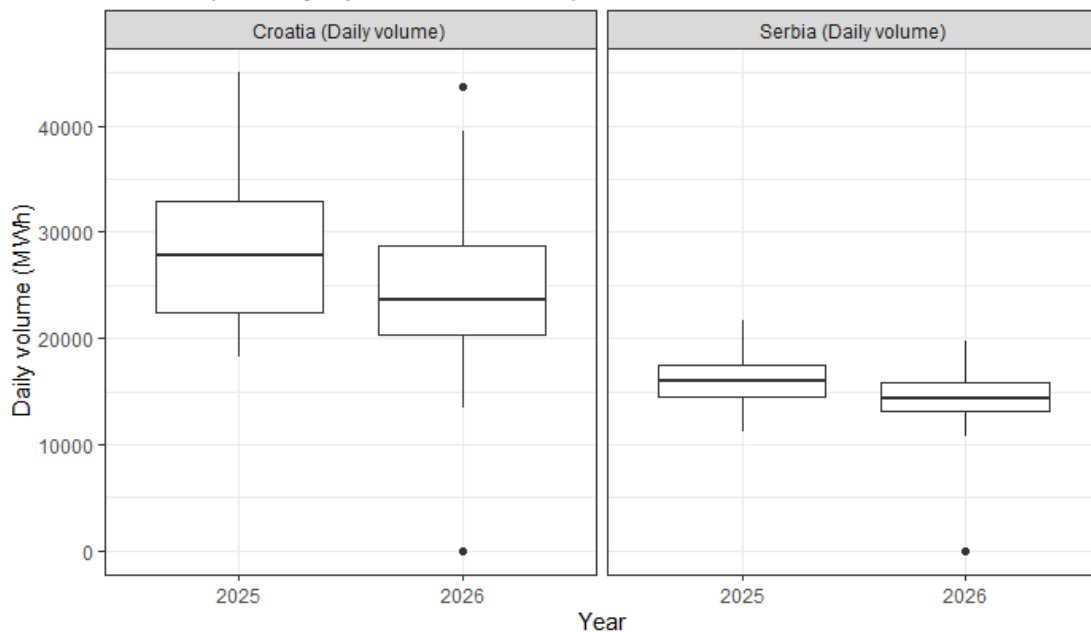
CBAM-povezani troškovi i regulatorna neizvjesnost promijenili su atraktivnost tržišta WB6 te potaknuli korištenje alternativnih ruta kroz CBAM-slobodne koridore.

Vizualna usporedba tržišnih volumena i cjenovnih spreadova u prva četiri mjeseca godine.

Volumeni trgovanja

Dnevni volumeni za Hrvatsku i Srbiju u razdoblju od siječnja do travnja

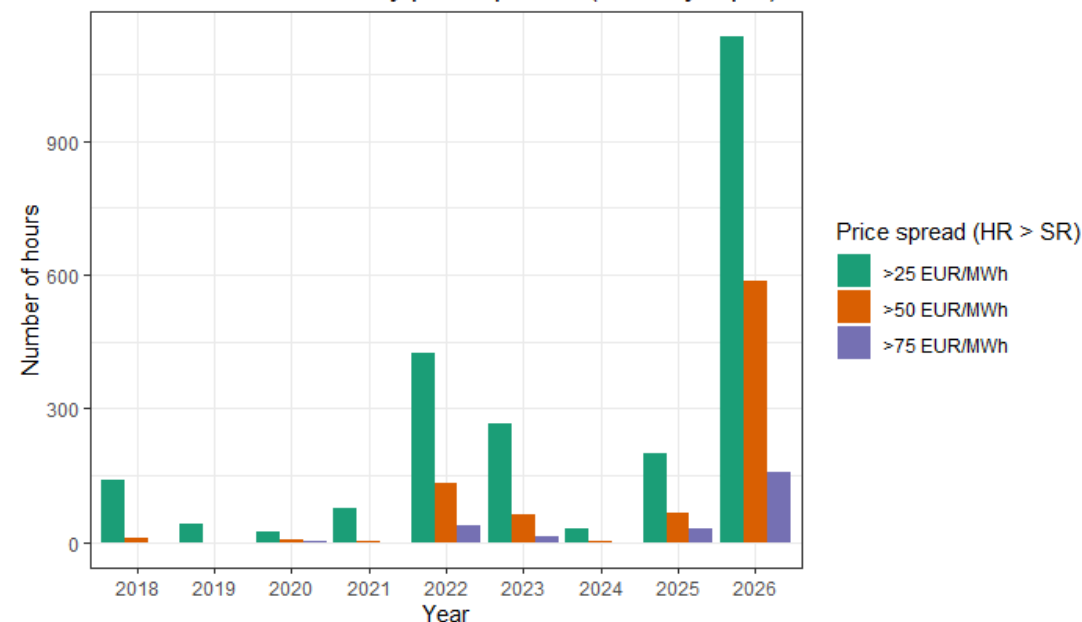
Volume (January-April, 2025 vs 2026)

Cjenovni spread

Broj sati s visokom premijom CROPEX u odnosu na SEPEX

Croatia–Serbia electricity price spreads (January–April)

Ključna poruka

Spread između CROPEX-a i SEPEX-a za prva 4 mjeseca prikazan je zajedno s promjenom volumena trgovanja po tržištima.

Sadržaj

- Uvod
- Zakonodavni okvir
- CBAM i električna energija
- Tržišni utjecaj CBAM-a
- **Moguća poboljšanja sustava**

Ugrađene emisije i definiranje kupca

Ovlašteni CBAM deklarant može za izračun iz članka 7. stavka 3. umjesto zadanih vrijednosti primijeniti stvarne ugrađene emisije ako su ispunjeni određeni (kumulativni) kriteriji, među kojim je ključan onaj koji traži da količina električne energije za koju se traži primjena stvarnih ugrađenih emisija bude obuhvaćena **ugovorom o kupnji energije između ovlaštenog CBAM deklaranta i proizvođača električne energije koji se nalazi u trećoj zemlji.**

PROBLEM: DEFINICIJA „UGOVORA O KUPNJI ENERGIJE” (PPA)

CBAM PRILOG IV, 1f

„ugovor o kupnji energije” znači ugovor na temelju kojeg osoba ugovara kupnju električne energije **izravno** od proizvođača električne energije.

UREDBA (EU) 2024/1747

„ugovor o kupnji električne energije” ili „PPA” znači ugovor na temelju kojeg fizička ili pravna osoba pristaje kupiti električnu energiju od proizvođača električne energije na tržišnoj osnovi.

LOGIKA ZAHTEVA ZA SLJEDIVOŠĆU

Iako je zahtjev za sljedivošću proizvođača električne energije do CBAM deklaranta razuman radi sprječavanja zaobilaženja pravila, nametanje izravne veze umjesto sljedivog lanca značajno ograničava potencijalni opseg proizvodnje obnovljive energije koja bi trebala biti prihvatljiva za stvarne emisije.

Takav tip toka transakcija, koji predstavlja uobičajenu tržišnu praksu s obzirom na lokalne zakonodavne zahtjeve, ne može ispuniti prvi kriterij za priznavanje stvarnih emisija, budući da **ne postoji ugovor o kupnji električne energije (PPA) između proizvođača i CBAM deklaranta.**

KONKRETAN SLUČAJ ZEMALJA ZAPADNOG BALKANA (WB6)

Nacionalni zahtjevi za lokalnom prisutnošću (koji obično proizlaze iz poreznog zakonodavstva, a ne energetskog) znače da sudionici tržišta aktivni na više tržišta često moraju osnovati lokalno poduzeće unutar pojedinog tržišta.

Tok trgovine pritom je takav da električnu energiju proizvedenu od strane proizvođača kupuje lokalno društvo, koje je zatim prodaje društvu na razini EU, pri čemu je potonje CBAM deklarant.

1. Proizvođač energije

Proizvodi električnu energiju

2. Lokalno društvo (WB6 zemlja)

Kupuje električnu energiju od proizvođača

3. Društvo na razini EU

Kupuje električnu energiju od lokalnog društva

4. CBAM deklarant (uvoznik u EU)

Uvezi električnu energiju i podnosi CBAM deklaraciju

RJEŠENJE: ISPRAVNO TUMAČENJE „PPA KRITERIJA” (ČL. 5.A PRILOGA IV)

„PPA kriterij” ne treba tumačiti kao zahtjev za izravnim ugovorom između ovlaštenog CBAM deklaranta i proizvođača električne energije, već kao **skup ugovornih odnosa** koji povezuju ovlaštenog CBAM deklaranta i proizvođača električne energije, a koji se odnose na svaki pojedini kWh proizveden od strane proizvođača i uvezen od strane CBAM deklaranta, pri čemu ti odnosi mogu obuhvaćati više ugovora između više ugovornih strana duž transakcijskog lanca.

PREDNOSTI OVAKVOG TUMAČENJA

Jednaka razina zaštite od zaobilaženja pravila kao i zahtjev za izravnim vezom.

Omogućuje većem udjelu obnovljive električne energije da se kvalificira za stvarne emisije.

Podupire dekarbonizaciju u trećim zemljama povećanjem potražnje za obnovljivom energijom.

U okviru ambicija CBAM-a, a ne suprotno njima.

Takvo tumačenje PPA kriterija osigurava jednaku razinu zaštite od zaobilaženja pravila kao i zahtjev za izravnim vezom između proizvođača i uvoznika, ali istodobno omogućuje većem udjelu obnovljive električne energije da se kvalificira za stvarne emisije te stoga uistinu podupire, a ne potkopava, ambicije CBAM-a u poticanju dekarbonizacije u trećim zemljama.

Fizički i virtualni PPA

Ostaje nejasno dopušta li CBAM uz fizičke i virtualne PPA ugovore.

Trenutno ne postoje dokazi o sklopljenim fizičkim prekograničnim PPA ugovorima između EU i zemalja izvan EU-a, stoga su virtualni PPA-ovi trenutačno uobičajeni oblik ugovora za prekogranične transakcije.

Stoga bi trebalo: PPA ugovori za koje postoji dokaz o proizvodnji u satima koji se mogu uskladiti s nominiranim prekograničnim kapacitetom predstavljaju dovoljan uvjet za usklađenost s člankom 5. (Prilog IV).

Hvala na pažnji

- Jurica Brajković
- jbrajkovic@eihp.hr

